

Wrzesień, Nr 9/2023 (250)

Informator parafialny

Parafii Ewangelicko-Augsburskiej
w Słupsku

*Jezus Chrystus pyta: Za kogo mnie uważacie?
Mt 16,15*

Parafia Ewangelicko-Augsburska w Słupsku

ul. Krzywa 1, 76-200 Słupsk

Kontakt: slupsk@luteranie.pl

tel.: 00 48 (0) 59 842 25 77

Nr konta: PL **25160014621816836860000001**

KOD SWIFT: PPABPLPK

Duchowny:

Proboszcz: ks. Wojciech Froehlich

e-mail: wojciech.froehlich@luteranie.pl

tel. 00 48 59 842 25 77, kom. 605 556 749

Adresy kościołów i kaplic:

Kościół Świętego Krzyża: Słupsk ul. Słowackiego 40

Kaplica w Lęborku: Lębork, ul. Wojska Polskiego 47

Kaplica Gardna Wielka: Gardna Wielka, ul. Pomorska 2

Strony internetowe:

www.slupsk.luteranie.pl • www.luteranie.pl

Korekta: Anna Froehlich

Słowo duszpasterza

Jezus Chrystus pyta:
Za kogo mnie uważacie?

Mt 16,15

Drodzy w Chrystusie!

Tempus fugit, jak mawiali starożytni... W tej kwestii nic się nie zmieniło. Czas biegnie nieustannie i nieraz zastanawiam się nad tym, gdzie podziały się lata mojej dziecięcej bez troski, mojej wczesnej i późnej młodości... Jak to się stało, że jestem tu w Słupskiej parafii już 18 lat (minęło 1 lipca br.). Tak wiele się dzieje, tak wiele się zmienia, choć często nie chcemy aby coś ulegało zmianie, ale czas rządzi się swoimi prawami. Pewne momenty, ulotne chwile, udaje nam się zatrzymać na fotografiach, ale z czasem i one stają się pożółkłe i wyblakłe. Zaczynają odchodzić nasi bliscy, a dzieci stają się coraz bardziej dorosłe.

Spoglądam w lustro i wydaje mi się, że jestem wciąż taki sam, no może mam trochę więcej siwych włosów, widzę trochę inaczej niż kiedyś „wymodelowaną” twarz i oczywiście nieco więcej życiowego doświadczenia, choć tego akurat w lustrze nie

ks. Wojciech Froehlich

Proboszcz parafii
w Słupsku

widać...

Jednocześnie słyszę pytanie Jezusa stojącego jakby za moimi plecami: *Za kogo mnie uważasz?*

On stawia to pytanie każdemu. Nie tylko swoim uczniom, nie tylko „personelowi naziemnemu” Jego Kościoła, ale każdej i każdemu z nas.

Stojąc za naszymi plecami i przyglądając się naszemu odbiciu w lustrze, patrzy nam prosto w oczy i oczekuje szczerej odpowiedzi. Czas na tę odpowiedź ogranicza jedynie czas naszego ziemskiego życia, bo Bóg się nie zmienia. On nieustannie trwa przy nas, chce nas wspierać, podnosić z upadków i dodawać nadziei. Niezmiennie, bez względu na mijający czas On pozostaje wierny swoim obietnicom.

Z modlitwą

Wasz Duszpasterz

Wiara jak ziarno

ks. Wojciech Froehlich
Proboszcz Parafii w Słupsku

Wtedy apostołowie powiedzieli do Pana: Dodaj nam wiary. Pan zaś odpowiedział: Gdybyście mieli wiarę jak ziarnko gorczycy i powiedzieli do morwy: Wyrwij się z korzeniem i przesadź do morza - byłaby wam posłuszna.

Łk 17,5-6

Drodzy w Chrystusie!

Czy istnieją rzeczy niemożliwe? Czy bywają takie sytuacje, które nas zaskakują, bo nie oczekiwaliśmy, że kiedyś się wydarzą? Do wielu rzeczy w życiu dochodzimy ciężką pracą, wysiłkiem nieraz ponad siły i wieloma wyrzeczeniami. Bywa, że zdobywamy coś kosztem czegoś, kosztem czasu, kosztem relacji z bliskimi, z przy-

jaciółmi. Dochodzimy do postawionego sobie celu i jesteśmy dumni ze swoich osiągnięć, ale aby dalej działać potrzebujemy kolejnych wyzwań i motywacji. Bywamy zmęczeni, ale nie widzimy innej możliwości prowadzenia tzw. „normalnego życia”. Wszystko kosztuje i wszystko wymaga energii. A przecież nie zawsze wszystko dzieje się po naszej myśli, nie zawsze odnosimy sukcesy. A gdy nasze plany i zamierzenia się nie powiodą, wówczas tracimy poczucie własnej wartości, popadamy w zwątpienie, czujemy się źle, bo nie jesteśmy przyzwyczajeni do odnoszenia porażek. To jest naturalne, że własne niepowodzenia wpływają na nas negatywnie. Tak już jesteśmy skonstruowani.

Nie jesteśmy żadnymi „superosobnikami”, żebyśmy byli w stanie sprostać wszystkiemu. Nie znaczy to, że nie zdarzają się osoby, które się kreuja na takie wszystko potrafiące, które swoje życie przedstawiają jako pasmo samych sukcesów. Z pewnością zdarzają się też tacy malkontenci, którzy uważają, że zawsze są pokrzywdzeni i nic im w życiu nie wyszło. To jednak rzadko pokrywa się z prawdą. Życie człowieka ma najczęściej kształt sinusoidy ukazującej zarówno wzloty, jak i upadki dni, w których chce się coś, ale także te, które wydają się być zupełną porażką.

Ewangelia 15 niedzieli po Trójcy Św. koncentruje nasze myśli wokół zagadnienia wiary, a więc szczególnego pojęcia, które jest niezbędnym atrybutem każdego człowieka uznającego i przyjmującego istnienie Boga.

Wiara, jak definiuje ją List do Hebrajczyków 1.11 *jest pewnością tego, czego nie widzimy, przeświadczeniem o tym czego się spodziewamy*. Wiara jest podstawą relacji człowieka z Bogiem, dlatego zaskakujące mogą być dla nas słowa uczniów Jezusa, którzy przebywali z Nim na co dzień, doświadczyli Jego działalności, widzieli, jak uzdrawiał, wskrzeszał,

dokonywał cudów. Mieli tyle możliwości do gruntownego własnej wiary, do umacniania się w tym czego doświadczyli, do poznania Boga. Myślę, że niejedna i niejeden w głębi duszy pozazdrościł im bliskości jaką dane im było przeżywać... A oni mówią do Jezusa: *Daj nam wiary ...* niebawem, że ci wybrani do głoszenia ewangelii cierpią na brak wiary... To jednak nie jedyna historia i nie jedyne słowa w Biblii, które pokazują, że ludzie, od których powinno się oczekiwać więcej niż od innych mają problem z czymś tak elementarnym jak wiara. W jednym z biblijnych opisów widzimy Piotra chodzącego po wodzie który, gdy się przestraszył i zaczął tonąć, usłyszał od Jezusa słowa: *Człowieku małej wiary, dlaczego zwątpiłeś?...* Mt 14,31 To musiało być strasznie deprymujące dla uczniów, kiedy od swojego Mistrza słyszeli słowa, że ich wiara jest mniejsza od ziarna gorczycy. Wiecie, jak wygląda ziarenko gorczycy? Ma 2-2,5 mm. Jest zatem jednym z najmniejszych ziaren roślin uprawnych. A Jezus mówi, że gdyby wiara uczniów była przynajmniej wielkości takiego ziarna, to mogliby dokonywać rzeczy z ludzkiego punktu widzenia niemożliwych. Wystarczyłoby, żeby powiedzieli drzewu, żeby się samo przesadziło do morza, to by

to zrobiło... Znowu nierealny, z naszego punktu widzenia, obraz. Jezusowi jednak nie chodzi o to, aby uczniowie dokonywali rzeczy, które tak naprawdę nie mają sensu, ale uświadamia im jaką moc ma wiara, jaką siłę ma zaufanie Bogu. Zarówno u uczniów, jak i u nas dochodzenie do wiary pełnej zaufania i oddania jest pewnym procesem. Z wiarą nie jest tak, że

jest dana człowiekowi raz na zawsze. Wiarę trzeba pielęgnować, o wiarę, którą Bóg zasiewa w nas trzeba się troszczyć. Tak jak wrzucając ziarno do ziemi trzeba mu stworzyć odpowiednie warunki do wzrostu, tak samo jest z wiarą. Jeśli nie będziemy jej opierać na modlitwie, na czytaniu Bożego Słowa, na poznawaniu Jego woli, to ziarno wiary zasiane w nas nie będzie przynosić żadnych owoców, nie wzrośnie w siłę. Jeśli jed-

nak będziemy dobrymi „opiekunami” naszego ziarna wiary, to ona będzie dokonywała w naszym życiu rzeczy uważanych przez nas za niemożliwe. Może ktoś powróci do społeczności Kościoła po miesiącach albo latach niechęci, banicji i dystansu? Może ktoś pojedna się z kimś, z kim coś dawno go poróżniło, może dzięki wierze w Boga ktoś znowu uwierze we własne siły i stanie się dla kogoś przykładem tego jak wiara potrafi zmieniać człowieka. W składaniu świadectwa wiary nie chodzi o to, aby każdego człowieka bombardować sloganami i wersetami zaczerpniętymi z Biblii próbując przekonywać go, że jeśli nie uwierzy,

to nie jest wartościowym człowiekiem. Dla Boga każdy jest cenny i Bóg o każdego walczy, może nawet bardziej o tych, którzy wydają się być od Niego daleko, o tych u których wiara jest mniejsza od ziarna gorczycy. Dlatego, że nasza wiara jest słaba, często chwiejna, wątpiąca, Bóg staje przy nas i mówi: *Wszelką swoją troskę złożyć na mnie, gdyż Ja mam o was staranie.* Amen.

PROSTO

W

6-8 Października
OZORKÓW

OZME
2 0 2 3

OZME, czyli

Ogólnopolski Zjazd Młodzieży Ewangelickiej

to coroczne spotkanie młodych z całej Polski.

Zjazd trwa od piątkowego wieczoru przez całą sobotę aż do niedzielnego nabożeństwa. Na program – różnorodny w formie i przekazie – składają się m.in.: dyskusje, praca w małych grupach, seminaria, warsztaty, koncert, OZME dance party!, nabożeństwo. OZME to czas świętowania, czas na integrację i duchowy rozwój. Młodzież jest dla nas ważna, chcemy z nią spędzać czas, słuchać jej, rozmawiać i razem się bawić.

Więcej informacji oraz zgłoszenia na:

www.cme.org.pl/ozme-2023/

**EWANGELICKIE POMORZE
MIEJSCA I LUDZIE**

Słupsk i Pomorze Środkowe, to obszar, którego mieszkańcy są przywiązani do przestrzegania prawd biblijnych, ale i otwarci na nowinki religijne. Początki Reformacji na terenie miasta datuje się na 1517 r., kiedy to doszło do poważnego sporu z miejscowym duchowieństwem w sprawach podatkowych. Szerzenie podglądów Lutra zaowocowało przyjęciem luteranizmu przez słupszczan w 1525 r.

Po oficjalnym wprowadzeniu Reformacji Słupsk stał się miejscem pierwszej wizytacji kościelnej kierowanej przez J. Bugenhagena. Tutaj też siedzibę miała jedna z trzech superintendentur generalnych Pomorza.

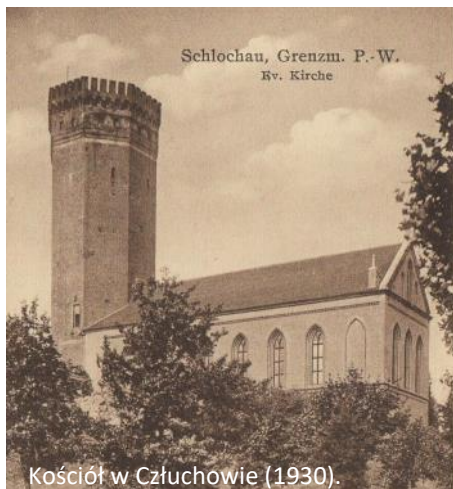
Wiek XVIII obrodził aktywnością petystów, którzy stworzyli jeden z najaktywniejszych na Pomorzu ośrodków tego ruchu. Istotną rolę w ruchu petystycznym odgrywali duszpasterze z powiatu słupskiego. Jeden z nich P. Schimansky był herrnhutystą.

W XIX w. przychylność mieszkańców wobec nowinek religijnych oraz silne przywiązanie do prawd biblijnych, pozwoliły na działalność na tym terenie postaci znaczących w dziewiętnastowiecznym przebudzeniu religijnym, takich jak filozof F. Schleiermacher, czy kompozytor G. Knak.

W latach trzydziestych i czterdziestych XX w. na terenie Pomorza Środkowego w Kościele ewangelickim ścierały się wpływy faszystów i ich przeciwników. W opozycji wobec biskupów K. Thoma i L. Müllera działało wielu członków Kościoła Wyznającego, w tym m.in. D. Bonhoeffer.

W Informatorze Parafialnym prezentujemy miejsca i osoby ważne dla dziejów pomorskiego ewangelicyzmu.

Ziemia Człuchowska

Na Ziemi Człuchowskiej ewangelicyzm pojawił się wkrótce po wystąpieniu Marcina Lutra, a w połowie XVI wieku rozwijał się intensywnie dzięki poparciu starostów człuchowskich, białoborskich i czarneńskich, zwłaszcza Janusza Latałskiego - możnowładcy, rządzącego Starostwem Człuchowskim w imieniu króla polskiego od 22 lutego 1546 do 1557 r. Konwertował on na ewangelicyzm, czynnie go popierał i wprowadzał na zarządzanym terenie. Stąd można wnioskować, że w kaplicy zamku człuchowskiego, który był siedzibą starosty, nabożeństwa luterzańskie wprowadzono już od 1546 r.

Jeszcze większą aktywność religijną wykazywał jego syn - Stanisław Latałski, który objął starostwo w 1557 r., i zarządzał nim przez 41 lat. Swoich poddanych skutecznie nakłaniał do przyjęcia luteranizmu. Nie tylko on,

ale także większość miejscowej szlachty, również tej pochodzenia kaszubsko-pomorskiego. W ślad za starostami człuchowskimi (Latałscy) i czarneńskimi oraz białoborskimi (Konarscy) także szlachta posesjonacka ziemi człuchowskiej: Bornowie, Doręgowscy, Podewilsowie, Ciecholewscy i Waldowie obsadzili pastoraми parafie w Sierpowie (Breitenfelde), Myśligoszczy (Marienfelde), Szczytnie (Ziethen) i Łoży (Loosen), nad którymi sprawowali patronat. W tym czasie lub nawet wcześniej Winklerowie, Doręgowscy, Hertzbergowie, Beckerowie-Gockowscy, Manteuflowie i Kleistowie pobydowali kościoły ewangelickie w Bińczu (Bärenwalde), Drzonowie (Schönau), Gockowie (Gotzkau), Kiełpinie (Woltersdorf),

Krzemieniewie (Krummensee) i Skowarnkach (Schönwerder). Człuchowska szlachta zagrodowa i cząstkowa w większości pozostała katolikami, za wyjątkiem szlachty zaściankowej z Grabowa (Grabau), związanej z parafią ewangelicką w Koczale (Flötenstein).

Po śmierci Stanisława Latalskiego w powiecie człuchowskim rozpoczęła się ożywiona działalność kontrreformacyjna oraz odbieranie świątyń dominującym liczebnie protestantom.

Sytuacja ewangelików na ziemi człuchowskiej poprawiła się po włączeniu do Prus. Znany z tolerancji religijnej

Fryderyk Wielki (1740-86) wprowadził prawo samodzielnego wyboru i przynależności do wspólnoty wyznaniowej. Nowa fala luteran napłynęła po I rozbiórce Polski. Zaczął się intensywny napływ kolonistów na obszary, gdzie brakowało rzemieślni-

ków, dobrych rolników, lekarzy oraz specjalistów innych zawodów. Wśród napływowych przeważali ewangelicy: tkacze, fachowcy od uprawy i przetwórstwa lnu, młynarze, ogrodnicy, rolnicy, robotnicy rolni, kołodzieje, siodlarze oraz kowale. Przybywali nauczyciele, artyści teatralni, śpiewacy, malarze, rzeźbia-

rze, handlowcy, personel medyczny: lekarze, położne i pielęgniarki.

Pierwszym znanym z nazwiska duchownym - głosicielem Reformacji w Człuchowie (Schlochau) był od 1551 r. chojniczanin ks. Kasper Geschkau (Jeschke), absolwent Uniwersytetu w Lipsku. W czasach przynależności Człuchowa do Rzeczypospolitej ewangelickimi kaznodziejami w Człuchowie byli m.in.: ks. Piotr Turnowski (1560-97), ks. Paul Elard i ks. Johann Elard ze Szczecina (1564), ks. senior Jakób Gębicki († 1633), ks. Marcin Orminiusz, ks. Jan Bythner, ks. Jan Jakobides († 1656), ks. Schmidt (1656-60).

Wejście do kościoła (1936).

Parafia ewangelicka w Człuchowie odnotowana została oficjalnie dopiero w 1564 r. Jej sytuację prawnie umocowały przywileje religijne uzyskane dla miast Prus Królewskich w latach 1569-70.

W 1933 r. w Człuchowie pracowało trzech duchownych ewangelickich: superintendent (zwierzchnik diecezji) ks. Martin Hanasky (zam. Kir-

chenstr. 1a, obecnie ul. Kościelna), proboszcz ks. Wilhelm Büttcher (Kirchenstr. 1) i wikariusz ks. Rudolf Wilhelm (Kirchenstr. 1a) oraz co najmniej jedna diakonisa s. Klara Arnold (Kaldauerstr.).

Najstarsza miejska parafia ewangelicka na Ziemi Człuchowskiej istniała od 1554 r. w Debrznie (Preußisch Friedland) i kierował nią dotychczasowy proboszcz katolicki. Po odebraniu kościoła w ramach Kontrreformacji nabożeństwa luterzańskie odprawiano w ratuszu, aż do 1886 r., kiedy na rynku wybudowano duży kościół, zniszczony i rozebrany po II wojnie światowej.

W Chojnicach (Konitz) burmistrzowie: B. Schepeler, K. Einicke i P. Musolf wraz z radnymi: J. Witte, M. Teche i J. Hertenbachem oficjalnie przeszli na wyznanie augsburskie. Wszystkie kościoły oraz kaplica zamkowa znalazły się w rękach luterzańskich. Opuszczony i wysprzedany z wyposażenia jeszcze przez zakonników klasztor i kościół augustianów został rozebrany. W ocenie historiografii niemieckiej Reformacja w Chojnicach zwyciężyła w ciągu pięciu lat, między rokiem 1545 i 1550. Pełna legalizacja zboru luterńskiego miała miejsce decyzją króla Zygmunta Augusta w 1555 r., kiedy to usankcjonowano oddolny ruch reformacyjny w mieście, należącym do powiatu człuchowskiego aż do 21 września 1772 r., kiedy to po przyłączeniu tych ziem do państwa pruskiego powstał duży

powiat chojnicki, obejmujący do 1815 r. również ziemię człuchowską.

W Białoborku (ob. Biały Bór, niem. Baldenburg) mieszkańcy przeszli na luteranizm i już w 1560 r. oficjalnie powołali zbor. W okresie Kontrreformacji kościół został odebrany. W odwecie tamtejszy kapłan katolicki w 1640 r. został zastrzelony w trakcie odprawiania mszy. Był to tragiczny w skutkach protest przeciwko decyzji królewskiej. Odtąd przez ponad trzy wieki ewangelicy byli tam w zdecydowanej większości. Pod koniec drugiej wojny światowej w Baldenburgu wraz z filiałem w Grabowie liczyli 4200 dusz, co stanowiło ponad 90% mieszkańców.

Podobna sytuacja była w Hamersztynie (ob. Czarne, niem. Hammerstein). W miejscowym kościele mieszkańcy wprowadzili nabożeństwa ewangelickie co najmniej od 1550 r. Duże znaczenie mogła mieć w tym wypadku rola Feliksa Konarskiego herbu Koleczyk vel Ossoria, starosty hamersztyńskiego w latach 1551-77. Pierwszym znanym z nazwiska pastorem był ks. Kasper Franke, który przybył ze Słupska w 1576 r., kolejnym pastorem był ks. Joachim Engelke. Luteranie utworzyli samodzielną parafię w 1645 r. Katolicy pozostali w mniejszości. Tak było do 1945 r. Wtedy to miasteczko i okolicę opuściło około 5400 ewangelików. Stanowili oni około 87% ogółu mieszkańców. Salę modlitwy na potrzeby ewangelików wybudowano na miejskim rynku w 1676 r. z nową amboną, chrzcielnicą i organa-

mi, kolejny nowy kościół z 1819 r. przetrwał do 1945 r., kiedy to został rozebrany.

W 1818 r. powiat człuchowski zamieszkiwało 12089 ewangelików, tj. 55,2% ogółu mieszkańców, w 1858 r. – 29600 (56,2%), w 1910 – 34200 (51%), ich parafie podlegały pod reencję kwidzyńską. Samodzielna superintendtura (diecezja) ewangelicka w Człuchowie działała od 1892 do 1945 r. Na początku XX w. diecezja skupiała 13 parafii i 12 filiałów.

Po I wojnie światowej, ze względu na nowe granice państwowe, uległa zmianie organizacja Kościoła ewangelickiego. Powiat człuchowski z 35 tysiącami ewangelików (60,9 %) wszedł w skład Prowincji Kościelnej „Grenzmark Posen - Westpreussen”, zarządzanej przez Konsystorz z siedzibą w Pile.

W latach trzydziestych XX w. na terenie powiatu działało 14 parafii i 14 filiałów ewangelickich. W okresie rywalizacji pomiędzy profaszystowskimi Niemieckimi Chryścijanami (Deutsche Christen) a Kościołem Wyznającym (Bekennedne Kirche) w powiecie przewagę mieli duchowni antyfaszystowscy. W 1935 r. aresztowano 9 pastorów, co wywołało masowe protesty wiernych i zmusiło hitlerowców do ich uwolnienia. Główną siłą napędową antyfaszystów był ewangelicki proboszcz Czarnego. Na znak protestu przeciwko antyfaszizmowi lokalnych wspólnot z Kościoła ewangelickiego

28 kwietnia 1939 r. wystąpił Werner Koch, powiatowy inspektor szkolny, z wykształcenia nauczyciel religii ewangelickiej.

W 1938 r. człuchowską superintendturę włączono do Pomorskiego Kościoła Ewangelickiego oraz rozpoczęto reorganizację administracji kościelnej, zakończoną w 1941 r. podporządkowaniem pod Konsystorz w Szczecinie, którego filia miała siedzibę w Pile. Taka struktura organizacyjna funkcjonowała do 1945 r.

Po 1945 r. człuchowski ewangelicyzm zszedł do podziemia. Legalizacja nabożeństw luterzańskich nastąpiła dopiero w 1952 r. w wiejskim kościele w Gockowie. Władze wojewódzkie w

Kościół ewangelicki w Gockowie (1959).

Koszalinie zezwoliły wtedy też na odprawianie nabożeństw w kościele

zamkowym w Człuchowie. Nabożeństwa w Cierzniach i Gockowie odprawił początkowo świecki lektor Juliusz Tober (* 23 VII 1896 Sorajówka), a następnie już tylko w Gockowie duchowni dojeżdżający ze Słupska: ks. Maksymilian Otto Cybulla, administrator (1 VII 1957 – 10 I 1960), biogram IP nr 8/2010; ks. Gustaw Burchart, administrator (III 1960 - 31 VIII 1962), biogram IP nr 2/2022 i ks. Eryk Smoleński, administrator (1 VIII 1962 - 1968), biogram IP nr 2/2022.

Obecnie ewangelicy mieszkańcy powiatu człuchowskiego objęci są opieką duszpasterską parafii w Bydgoszczy i filiału w Szczecinku.

Ewangelickie świątynie Człuchowa

1550-1609 d. kościół parafialny, w miejsce którego wybudowano w latach 1644-47 rzymskokatolicki pw. Jakuba Apostoła. W latach 1550-99 był w całkowitym władaniu luteran, następnie przez 10 lat współużytkowany z wielkimi w mieście katolikami (w 1695 r.

mieszkało 11 katolików, reszta mieszkańców wyznawała luteranizm).

1550-70 kościół św. Katarzyny, użytkowany przez ewangelików od wprowadzenia w Człuchowie Reformacji do pożaru w 1570 r. Cmentarz dawniej otaczający ten kościół był wykonywany przez luteran do 1844 r.

1546-1646 kaplica Zamkowa, decyzją starosty Janusza Latalskiego użytkowana przez ewangelików, aż do ode-

Dawny kościół ewangelicki (2023).

Wnętrze kościoła - stan obecny (2023).

brania przez starostę Jakuba Wejhera i przekazania katolikom. Wykorzystywana od tego czasu sporadycznie, zaczęła popadać w ruinę, aż do pożaru w 1793 r., kiedy to przestała istnieć.

2 poł. XVIII w. dom modlitwy, budynek posadowiony na terenie zamkowym przed wieżą.

1800-24 dom modlitwy, dawny pałac starostów człuchowskich przystosowany do odpra-

wiania nabożeństw i potrzeb parafii ewangelickiej. Spłonął w 1824 r., co wymusiło decyzję o budowie nowego kościoła ewangelickiego.

1828-1945 kościół ewangelicki, budowany na miejscu dawnej kaplicy zamkowej od 1826 r. dla parafii, która w okresie międzywojennym liczyła ok. 6500 wiernych. Na jego budowę zużyto między innymi 280 tys. sztuk cegły, 28 tys. dachówki holenderskiej, 434 tony wapna oraz 426 drzew z nadleśnictwa w

Sporyszu. Projekt kościoła rewidował wybitny architekt Karl Friedrich Schinkel. Kościół dobudowano do wieży zamkowej, którą zamieniono na dzwonnice i zwieńczono blankami oraz przykryto płaskim dachem. W 1843 r. wieżę obniżono do

Jeden z 4 dzwonów kościoła (2023)

46 metrów i zwieńczono krenelazem. Na wieży do dziś wiszą cztery dzwony kościelne z XIX w.

Księga adresowa z 1933 r. umiejscawia kościół człuchowski na Hochschlos, Ewangelicki Urząd Parafialny wybudowany w 1850 r. przy Borburgplatz, Dom Ewangelicki z 1912 r. przy Färberstr. (po 1945 r. ul. Mała, ob. ul. Jacka i Agatki).

Po 1945 r. kościół zamieniono na salę widowiskową, kino, salę muzealną. W

Dawna kaplica Gminy Chrześcijańskiej (1986).

latach 1990-94 był użytkowany przez greckokatolików, następnie czasowo przez zielonoświątkowców.

1936-45 kaplica Gminy Chrześcijańskiej, wybudowana przy Kaldauer StraÙe 34 (Batorego 24) prawdopodobnie przez wspólnotę ewangelicko-metodystyczną. Po wojnie w budynku funkcjonowało Przedszkole nr 3, a obecnie mieści OÙrodek Szkolno-Wychowawczy.

Cmentarze ewangelickie Człuchowa

Zachowały się informacje o dwóch cmentarzach luterańskich. Pierwszy z nich był na terenie obecnego pl. Bohaterów. Kiedyś teren ten znajdował się poza miastem i stał na nim od 1378 r. kościół św. Katarzyny. Wokół kościoła chowano zmarłych. Kościół spłonął w 1570 r. i nie został odbudowany. Miejsce to było cmentarzem ewangelickim do 1844 r. Zgodnie z nowym prawem nie wolno było chować zmarłych na terenie przykościelnym, a cmentarze winny być lokalizowane w określonej odległości od miejsc z zabudową mieszkaniową. W 1819 r. parafia ewangelicka została zobowiązana do znalezienia sobie innego miejsca na cmentarz. Dokonano wyboru miejsca. Został nim sad pocztyliona Kohla, na trzecim przedzamczu warowni człuchowskiej. Kosztował 420 talarów. Wiosną 1842 r. kupno doszło do skutku. Drogomistrz Redman zajął się wyrównaniem terenu i zasypaniem części fosy. Pod koniec 1842 r. otrzymano zgodę na chowa-

nie zmarłych. Jego eksploatacja trwała aż do lutego 1945 r.

Po zakończeniu wojny cmentarz uległ stopniowej dewastacji. W 1973 r. został zniwelowany, wykarczowano krzewy, usunięto resztki płyt i symboli nagrobnych. W części terenu

Cmentarz na wzgórzu zamkowym (1942).

urządzono tzw. „ogródek jordanowski” jako miejsce rekreacji i zabaw dla dzieci.

W czerwcu 1998 r., z inicjatywy burmistrza Aleksandra Sugiera postawiony został kamień z wmontowaną w nim tablicą informującą, że był to cmentarz ewangelicki.

Gockowo (Gotzkau), wieś jako dobra rycerskie powstała w 1367 r. z nadania wielkiego mistrza krzyżackiego Winricha Kniprode. Właścicielami wioski byli m.in.: Boronowie, Prądyńscy i Trzebiatowscy. Pierwszy kościół ewangelicki istniał już w 2 poł. XVI w. Nowy kościół ryglowy w stylu klasycystycznym wybudowano ok. 1800 r. Posiadał wciągniętą do środka wieżę zachodnią oraz wyposażenie przeważnie z XIX w. Przetrwiał on czasy wojenne i powojenne do końca lat sześćdziesiątych, kiedy to władze państwowe podjęły decyzję o jego rozbiórce, która nastąpiła ok. 1970 r. Od 21 lutego 1959 r. znajdował się w rejestrze zabytków województwa koszalińskiego (nr 167) i do końca był czynną świątynią zboru niemieckojęzycznego.

Wilhelm Brozowski († 1854 Człuchów), pruski generał-major, s. kpt. Wilhelma Brozowskiego, dziedzica dóbr Sliwa w pow. morąskim, pochodził z rodziny o polskich korzeniach, protoplasta rodu nazywał się Brzozowski, herbu Lubicz i przybył do Prus z przyczyn religijnych; był aktywnym ewangelikiem, mieszkał w Człuchowie i pochowany został na cmentarzu ewangelickim, żona Karolina baronówna v. Schorlemer Niederschellinghausen; mieli trzech synów:

Juliusza, Wilhelma i Adolfa, wszyscy zostali pruskimi oficerami, najmłodszy Adolf (* 1823 - † 1905) był generał-porucznikiem.

Stanisław Latański (* 1535 - † 11 XII 1598), hrabia herbu Prawdźc, starosta inowrocławski i człuchowski, s. Janusza, wojewody poznańskiego († przed 2 VII 1557) i Barbary z Kretkowskich; w Łabiszynie wybudował drewniany kościół luterski; poseł wielkopolski na sejm piotrkowski 1562/63, 24 X 1563 ślub z księżniczką Georgią (* 1531 - † 1574), córką Jerzego I pomorskiego i jego drugiej żony Małgorzaty, elektorówny brandenburskiej († 1577); mieli jedną córkę Mariannę († 1598), od 8 VIII 1583 żonę wojewody kaliskiego hrabiego Andrzeja Czarnkowskiego, katolika, która wytrwała w wyznaniu ewangelickim, Marianna Czarnkowska umarła kilka tygodni przed ojcem, ich pogrzeb odbył się wspólnie w Łabiszynie.

Erich Werner Ottomar Runge (*1801 Mittenwalde, Brandenburgia - † 1881 Słupsk), niemiecki samorządowiec; burmistrz Mittenwalde, burmistrz Kołobrzegu; 1 II 1847 - 1852) burmistrz Słupska; 1851-52 landrat chojnicki; 1852-59 landrat człuchowski; w Słupsku doprowadził do osuszenia dzisiejszego placu Zwycięstwa, 1851 wprowadził numerowanie budynków, powołał komisję ds. nazw ulic; Honorowy Obywatel Słupska.

Jan Wild

Prośby modlitewne

W Informatorze Parafialnym na stałe zagościła rubryka z propozycjami tematów do modlitwy, które dotyczą życia naszych parafii. To wsparcie, którego potrzebują nie tylko duchowni i rady parafialne, ale cała wspólnota parafii, czyli wszyscy jej członkowie - od najmłodszych do najstarszych.

Prośby i dziękczynienia modlitewne:

- o duchownych Kościoła, w szczególności o nowoordynowanych księży (ordynacja 26.08.2023 w Jaworzu);
- o rady parafialne, o wszystkich zaangażowanych w różne działania Kościoła i parafii;
- bezpieczny przebieg Zgromadzenia Ogólnego Światowej Federacji Luterkańskiej w Krakowie;
- o prześladowanych chrześcijan w różnych krajach świata;
- o powołania do służby w Kościele;
- o kolejny rok szkolny i czas szkółek niedzielnych, za nauczających szkółek niedzielnych;
- o chorych, samotnych, opuszczonych i o wszystkich, którzy przeżywają trudne momenty swojego życia;
- o wszystkie prowadzone przez naszą Parafię inicjatywy duszpasterskie i projekty społeczne
- o tych, którzy poszukują swojego duchowego „portu”;
- o nasze rodziny i bliskich;
- o tych, którzy się smucą i doświadczają cierpienia;
- o pokój na świecie, w szczególności w Ukrainie;
- o mądrość dla sprawujących władzę w kraju i w naszych samorządach.

O tym, co za nami

Zjazd Członków Stowarzyszenia JDP

W siedzibie Polskiej Rady Ekumenicznej w Warszawie przy ul. Willowej, 3 czerwca odbył się zjazd członków Stowarzyszenia JDP podczas którego omawiane były sprawy bieżące Stowarzyszenia oraz plany na

przyszłość. Podczas spotkania reprezentowane były wszystkie oddziały JDP działające na terenie naszego kraju. przedstawiciele z oddziałów zaprezentowali swoje działania z terenu. Zarząd Stowarzyszenia przedstawił sprawozdanie. Słupski oddział reprezentował ks. Wojciech Froehlich.

Andacht dla gości z Osterburga

Tradycyjnie, co roku naszą Parafię odwiedzają goście z Osterburga w Niemczech, z zrzeczenia byłych

mieszkańców Pomorza. Stałym punktem programu jest spotkanie w kościele na krótkim nabożeństwie (Andacht). W tym roku odbyło się ono 4 czerwca. Wzięła w nim udział trzydziestokilkusobowa grupa ze swoją przewodniczącą Renate Mertens. Po krótkim rozważaniu w kościele grupa udała się na ul. Rybacką do siedziby Mniejszości Niemieckiej w Słupsku, gdzie odbyło się spotkanie z członkami Związku.

Nabożeństwo Światowego Dnia Modlitwy

Przeniesione z pierwszego piątku maraca na pierwszą niedzielę czerwca nabożeństwo Światowego Dnia Modlitwy według liturgii przygotowanej przez kobiety z Tajwanu przygotowały panie z naszej parafii. Udekorowany kościół,

flaga Tajwanu oraz prezentacja z licznymi zdjęciami przeniosły nas do odległego zakątka Azji, gdzie życie chrześcijan jest o wiele bardziej skomplikowane niż w Europie. Wszystkim uczestniczącym dziękuję za przygotowanie liturgii i wspólną modlitwę.

Zjazd Bratniej Pomocy

Parafia Ewangelicko-Augsburska w Słupsku gościła u siebie delegatów 160. Zjazdu Bratniej Pomocy im. Gustawa Adolfa. Doroczny zjazd odbył się jak zwykle w czwartek, w katolickie święto Bożego Ciała, które w tym roku wypadło 8 czerwca. Do grodu nad Słupią przyjechało około 30 dele-

gatów reprezentujących wszystkie diecezje Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Polsce. Obrady rozpoczęły się w Słupskim Centrum Diakonii i Dialogu, które mieści się w nowo wyremontowanym (po części ze środków BPGA) budynku parafialnym przy ul. Traugutta 16. Wszystkich zebranych w imieniu Zarządu przywitał ks. bp Marcin Makula, prezes Bratniej Pomocy a w imieniu lokalnej Parafii proboszcz ks. Wojciech Froehlich. Po części wstępnej, zakończonej wspólnym śpiewem, Zarząd przedstawił propozycję podziału zebranych w 2023 roku środków finansowych. Bp Makula zwrócił uwagę, że pomimo nieustannego wzrostu ofiar-

ności parafian nie jest możliwe zrealizowanie wszystkich wniosków w 100%. Przy podziale środków Zarząd bierze pod uwagę wiele czynników, w tym skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych przez poszczególne parafie i jednostki kościelne. W bieżącym roku w całym Kościele zostało zebranych około 330.000,00 złotych, zaś kwota wszystkich wniosków, które wpłynęły do Bratniej Pomocy opiewała na kwotę 537.711,79 zł.

Po przedstawieniu propozycji zarządu i korektach zaproponowanych przez członków Zjazdu subwencje zostały przydzielone następującym Parafiom: z diecezji cieszyńskiej - Goleiszów i Cieszyn (ofiara konfirmandów) oraz Diakonatowi Eben-Ezer, diecezji katowickiej - Częstochowa, Kluczbork, Miechowice i Świętochłowice, diecezji mazurskiej: Kętrzyn, Olsztyn, Ostróda, Pasym i Szczytno, diecezji pomorsko-wielkopolskiej - Włocławek, diecezji warszawskiej - Tomaszów Mazowiecki, diecezji wrocławskiej - Legnica. Wszystkie subwencje dotyczą remontów kościołów, domów parafialnych i plebanii.

Po obiedzie delegaci wzięli udział w nabożeństwie w słupeckim kościele świętego Krzyża, które odprawili wspólnie ks. bp. Marcin Makula (kazanie), ks. Wojciech Froehlich (liturgia), Anna Czudek (czytanie), ks. Daniel Ferek (organy).

Zjazd w 2024 roku będzie zjazdem wyborczym, miejsce Zjazdu nie jest jeszcze podane do wiadomości.

Konfirmacja

Po dwuletnim przygotowaniu, napisaniu egzaminu, wspólnym projekcie przygotowanym razem z rodzicami jak również aktywnym udziale w nabożeństwie poprzedzającym uroczystość konfirmacji (11.06) 18 czerwca odbyła się uroczystość konfirmacji 7 młodych ludzi z naszej Parafii. Maja, Eliza, Sara, Oliwia, Sebastian, Alan i Sławek w głośnym wyznaniu swojej wiary złożyli świadectwo swojej przynależności do Chrystusa i Jego

Kościoła. W czasie nabożeństwa konfirmacyjnego aktywnie uczestniczyli także rodzice tegorocznych konfirmandów, czytając teksty Biblijne, a także śpiewając i grając. Naszym młodym parafianom życzymy samych błogosławionych chwil na drodze ich duchowego rozwoju i życia z Bogiem.

Spacer po Słupsku i zakończenie projektu Uczymy się od siebie

W naszej Parafii w SCDiD odbywał się projekt pn. Uczymy się od siebie skierowany do uchodźców wojennych z Ukrainy. W ramach zajęć odbywały się m.in. lekcje j. polskiego, angielskiego i niemieckiego, jak również

zajęcia dla dzieci i zajęcia kulturalno-integracyjne. W projekcie wzięło udział ok. 80 osób, a zakończył się on 11 czerwca spacerem po najciekawszych miejscach w Słupsku, który poprowadził kurator naszej parafii

Jan Wild oraz wspólnym biesiadowaniem przy grillu w SCDiD. Wspólnemu grillowaniu towarzyszył zespół Grzegorza Gurłacza śpiewający polskie i ukraińskie pieśni ludowe.

Koncert Muzyczne Wieczory

Drugi koncert w cyklu *Muzyczne wieczory w kościele ewangelickim* zagrał Paweł Wróbel. Artysta z Kielc prze-

niósł grono słuchaczy do epoki baroku wykonując utwory luterzańskich kompozytorów takich jak, J.S. Bach, J. Pachelbel, D. Buxtehude. Koncert odbył się 14 czerwca i zgromadził liczne grono wiernych słuchaczy. Kolejny koncert z cyklu odbędzie się 18 października o 19.30. Zagra luteranin, Krzysztof Lukas.

Sprzątanie ogrodu na Traugutta

Przed zakończeniem roku szkolnego (22.06) i planowanym piknikiem parafialnym kilkanaście osób z parafii wzięło udział w porządkowaniu ogrodu przy SCDiD. Całej „ekipie” serdecz-

nie dziękujemy za poświęcony czas i wkład pracy. Szczególne podziękowania należą się p. Gienkowi Dębowskiemu za wykonanie „prac ziemnych”, na które poświęcił cały dzień.

Zagroda śledziowa KAWON

22 czerwca członkinie i członkowie KAWONU wybrali się na wycieczkę do Zagrody Śledziowej w Starkowie. Wyjazd odbył się w ramach projektu prowadzonego przez Parafię a skierowanego do osób z niepełnosprawnościami.

Pożar w przedszkolu

Po powrocie ze Starkowa, gdzie znajduje się wspomniana wcześniej Zagroda, staliśmy się świadkami pożaru, który wybuchł w sąsiadującym z naszym budynkiem przedszkolu „Ziarno”. Na szczęście wszystkie dzieci i przedszkolanki były na terenie naszej działki, ponieważ przygotowały występ na zakończenie roku szkolnego, które miało się odbyć w na-

szym ogrodzie następnego dnia, 23 czerwca. Wszyscy otrzymali schronienie w naszym Centrum, a dzieci do końca lipca korzystały z naszych pomieszczeń i ogrodu. Dziękujemy Panu Bogu, że nikomu nic złego się nie stało!

Piknik na powitanie lata

Na sobotę, 24 czerwca, zaplanowany został piknik rodzinny na powitanie lata i wakacji. Przy pięknej pogodzie wszystko zgodnie z planem mogło się odbyć w ogrodzie Słupskiego Centrum Diakonii i Dialogu.

Była zupa tajska przygotowana przez naszego gościa Singha z Indii, był grill, było wiązanie turbanów, bańki

mydlane, zabawy z chustą KLANZA, przeciąganie liny i skoki przez skankankę. Przede wszystkim mile spędzony czas w dobrym towarzystwie. Dziękujemy Bogu za ten dobry czas, pogodę i bezpieczeństwo.

dzony czas w dobrym towarzystwie. Dziękujemy Bogu za ten dobry czas, pogodę i bezpieczeństwo.

Kirchentag Pasewalk

IV Ekumeniczny Dzień Kościoła Pomorza Przedniego odbył się 1 lipca br. Do niemieckiego Pasewalku przybyło około tysiąca uczestników z okolic, z Polski, ale także zaproszeni goście z Afryki (RPA, Tanzania), Indone-

zji, Szwecji i Wielkiej Brytanii. Na wydarzenie, którego hasłem przewodnim było słowa z Obj 3,8 *Przed Tobą są drzwi*, składało się wiele różnych punktów programu, w tym nabożeństwa na rozpoczęcie i zakończenie, panele dyskusyjne, przedstawienia, koncerty i warsztaty dla dzieci. Waż-

nym wydarzeniem był koncert Zespołu *Arka Noego*. Jednym z punktów programu był panel nt. *Otwartych drzwi dla uchodźców*, który prowadził ks. Wojciech Froehlich. Z naszej parafii, dzięki finansowemu wsparciu Ko-

ścioła Północnych Niemiec, na wydarzenie pojechało ponad 30 osób. Całe przedsięwzięcie miało charakter międzynarodowy i odbywało się po niemiecku i po polsku. Po dniu pełnym wrażeń z Błogosławieństwem wszyscy wrócili szczęśliwie do Słupska.

Diecezja Pomorsko-Wielkopolska pielęgnuje kontakty partnerskie z Ewangelickim Kościołem Północnych Niemiec, w ramach którego działa grupa robocza, spotykająca się 2 razy w roku naprzemiennie w Polsce i w Niemczech.

Koncert dyplomowy

5 lipca, po raz pierwszy w naszym kościele odbył się koncert dyplomowy studentów Uniwersytetu Pomorskiego (wcześniejsze dyplomy organizowała Akademia Pomorska). Występy dyplomowe młodych artystów zdominowane były muzyką chóralną na różne składy. Poziom wykonań był bardzo wysoki, co zapewne miało

swoje odzwierciedlenie w ocenach komisji egzaminacyjnej.

Goście z USA 20-30.07

Od 20 do 30 lipca gościła w naszej Parafii grupa wolontariuszy z USA,

k którzy przyjechali aby przeprowadzić półkolonie Biblijno-językowe English Bible Camp. 5 kobiet z Bakersfield w Kalifornii zamieszkało na jedenaście dni w Słupskim centrum Diakonii i Dialogu. W dniach

24-28 lipca przy współpracy z polskimi wolontariuszami w Szkole Podstawowej nr 9 przeprowadzały pięciodniowe półkolonie dla dzieci. Czas był wypełniony zabawą, śpiewem, ale także nauką angielskiego i poznawaniem historii biblijnych. W półkoloniach wzięło udział 40 dzieci, a opiekę sprawowało 10 wolontariuszy. Jednym z nich był Mateusz, który przed 13 laty (obozy prowadzimy od 2010 r.) był ich uczestnikiem. EBC to bardzo dobry czas dla wszystkich, szczególnie ważne były bezpieczeństwo i sprzyjająca pogoda. Dzięki Bogu za ten dar i za wszystkich wolontariuszy i wszystkie dzieci biorące udział w projekcie.

Ślub Dominiki i Arka

21 lipca w naszym kościele odbył się ślub Dominiki i Arkadiusza. Nowo-

żeńcom życzymy wiele Bożego błogosławieństwa na małżeńskiej drodze.

Intensywny dzień - 26 lipca

W tym dniu, oprócz półmetka półkolonii EBC 2023, proboszcz parafii odbył rozmowę kwalifikacyjną w Kuratorium Oświaty w wyniku, której uzyskał stopień nauczyciela dyplomowanego. Uroczyste wręczenie aktów nadania stopnia awansu zawodowego odbyło się 21 sierpnia w Słupskim Inkubatorze Technologicznym. Po południu do Parafii przybyła z wizytą pani Małgorzata Weigle z Diakonii Polskiej. Wizyta dotyczyła

ewaluacji projektu „Uczymy się od siebie”, który finansowany był ze środków Diakonie Katastrophenhilfe.

Zakończenie roku w „Ziarnie”

Po pożarze w wyniku, którego przedszkole *Ziarno* straciło swoją siedzibę, dzieci wraz z kadrą pedagogiczną korzystały z pomieszczeń naszego Centrum. Podczas tego miesiąca zaczęliśmy się

przyzwyczajając do obecności Maluchów w murach naszego Centrum, dzieci czuły się u nas dobrze i bez-

piecznie. 31 lipca przedszkolaki udały się na miesięczne wakacje, a we wrześniu spotkają się już w nowej lokalizacji przedszkola. Podczas zakończenia roku Pani dyrektor Sylwia Smolińska podziękowała księdzu Wojciechowi Froehlichowi i całej Parafii Ewangelickiej w Słupsku za okazaną pomoc i wsparcie w trudnej sytuacji, w jakiej się znaleźli. Niech dobry Bóg błogosławi naszym siostrom i braciom z Ziarna na nowym miejscu.

Wycieczka do Wielina

Nad urokliwe jezioro i do przepięknego kościoła w Wieliniu prowadziła trasa wycieczki, w którą wybrali się członkowie KAWONU 24 sierpnia. Placki ziemniaczane i surówka z kapusty w plenerze smakowały wybor-

nie, a pogoda sprzyjała spacerom a nawet kąpielom w jeziorze. Osiemnasto-wieczny poewangelicki kościół za-

chwycił zwiedzających swoim wystrojem, rzeźbionym w drewnie orzechowym. Wycieczka odbyła się w ramach prowadzonego przez parafię projektu dla osób z niepełnosprawnościami.

Słupsk protestancki

24 sierpnia o 16.30 spod ratusza wyruszyła grupa zainteresowanych spacerem organizowanym przez Centrum Informacji Turystycznej, który prowadził szlakiem miejsc związanych ze słupskim protestantyzmem. Na trasie około 120 osobowej grupy „spacerowiczów” znalazły się m. in. luterkański kościół Świętego Krzyża, kościół ewangelicko-metodystyczny i adwentystów przy ul. Słowiańskiej jak również kościół zielonoświątkowy. W każdym z nich goście mogli dowiedzieć się więcej na temat poszczególnych wyznań chrześcijańskich. Spacer, prowadzony przez Jana Wilda, zakończył się Słupskim Cen-

trum Diakonii i Dialogu multimedialną prezentacją obiektów, które znalazły się dalej od trasy spaceru.

A promotional poster for a gospel workshop. It features a portrait of a smiling man, Brian Fentress, wearing a dark scarf and a patterned jacket. The background has a purple and white striped pattern. Text on the poster includes:

13 godzin warsztatów
+ koncert finałowy

Brian Fentress

Warsztaty Gospel
7-8 października 2023
Emcek, al. 3 Maja 22

ŚNIADANIE DLA KOBIET

07.10.2023 (sobota)
godz. 10.00 - 15.00

✿ **"Złote klejnoty i strojne szaty"**

prowadzący: dr hab. Kalina Wojciechowska - profesor w Katedrze Wiedzy Nowotestamentowej i Języka Greckiego Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie.

✿ **Śpiew, rozmowy i przepyszne jedzenie**

✿ **Prezent - niespodzianka dla wszystkich uczestniczek 😊**

koszt: 90 złotych

(śniadanie, obiad i prezent)

Kościół św. Szczepana w Toruniu
Restauracja Mieszczańska
u Gołębiewskich

zgłoszenia: do 20.09.2023

**Parafia Ewangelicko -
Augsburska w Toruniu**
ul. Strumykowa 10

e-mail: torun@luteranie.pl
(56) 622 31 54

Rowerowy weekend dla młodzieży

BRÜSSOW/NIEMCY
29.09-01.10. 2023

W programie:

- wycieczka rowerowa po Parku Narodowym Dolnej Odry
- obserwacja żurawi w miejscu ich nocowania
- wizyta w rezerwacie żubrów

WYJAZD: 29.09 - PIĄTEK O GODZ. 13.00 Z TRAUAGITTA 16
NALEŻY ZABRAĆ ZE SOBĄ KASK ROWEROWY

Zapraszamy do uczestniczenia w ewangelickich nabożeństwach transmitowanych w TVP KULTURA o godz. 8.00 w następujących terminach:

- 10 września 2023** – kościół Pokoju w Świdnicy
- 1 października 2023** – kościół św. Szczepana w Toruniu
- 22 października 2023** – kościół ap. Piotra i Pawła w Tychach
- 12 listopada 2023** – kościół w Wiśle-Czarne
- 26 listopada 2023** – kościół Opatrzności Bożej w Zgierzu

KALENDARZ I WYKAZ OFIAR OGÓLNOKOŚCIELNYCH

1. noworoczna na Fundusz Socjalny (sty.): 452,00 zł
2. na Fundusz Stypendialny (luty): 302,80 zł
3. na Diakonię Polską (1. n. pas.): 287,00 zł
4. na Fundusz Bratniej Pomocy im Gustawa Adolfa: 1050,00
5. Skarbonka Diakonijna: 570,34 zł
6. Szopienice - 470,00 zł

SERDECZNIE DZIĘKUJEMY ZA WSZELKIE DAROWIZNY ZŁOŻONE NA RZECZ PARAFII! ZACHĘCAMY DO REGULARNEGO OPŁACANIA SKŁADKI KOŚCIELNEJ

Składkę można opłacać w kancelarii parafialnej lub przelewać na konto parafialne z dopiskiem darowizna - składka kościelna rok imię i nazwisko (pozwoli to na odliczenie wpłaconej kwoty od podatku):

25160014621816836860000001

Dla innych darowizn obowiązują te same konta. Poniżej przedstawiamy wyciąg z regulaminu parafialnego dotyczący zasad opłacania składek kościelnych. Jednocześnie przypominamy, że pełnoprawny udział np. w wyborach do rady parafialnej lub jakichkolwiek głosowaniach podczas zgromadzeń parafialnych mają osoby, które znajdują się na liście parafialnej, czyli są członkami parafii pod względem formalnym, na co składa się również opłacenie składki kościelnej. Zachęcamy państwa do cyklicznych wpłat, które można realizować np. przez stałe, miesięczne zlecenia bankowe, rozkładając roczną należność na 12 mniejszych kwot (np. w przypadku, gdy miesięczne wynagrodzenie wynosi 2400 netto, to roczna składka kościelna wynosi 288 zł. Kwotę dzielimy przez 12, co daje nam miesięcznie 24 zł. W swoim banku dokonujemy zlecenia miesięcznej dyspozycji kwoty w wysokości 24 zł na konto bankowe parafii).

SKŁADKA KOŚCIELNA - Regulamin Parafialny Kościoła Ewangelicko - Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej ZASADY OGÓLNE

§ 7

1. Każdy członek Parafii, który został konfirmowany i ukończył 18 lat, zobowiązany jest do płacenia składek parafialnych. Składki te powinny wynosić **co najmniej 1%** jego dochodu.

2. W uzasadnionych przypadkach Rada Parafialna może zwolnić od tego obowiązku pojedynczych parafian bądź też określone grupy społeczne np. uczniów, studentów, bezrobotnych, czy też rodziny przeżywające okresowe trudności finansowe. W uchwale dotyczącej zwolnienia powinien być określony czas trwania tego zwolnienia.

PLAN NABOŻEŃSTW NA WRZESIEŃ/PAŹDZIERNIK 2023

DZIEŃ	SŁUPSK D	SŁUPSK PL	ŁĘBORK	GARDNA
03.09 13. po Trójcy Św.		10.30 		
10.09 Rozpoczęcie roku szk.		10.30 	8.30	
16.09 (sobota)15. po Trójcy Św.		10.30 		
24.09 16. po Trójcy Św.		10.30 	8.30	
01.10 17. po Trójcy Św.		10.30 		
08.10 18. po Trójcy Św.		10.30 	8.30	
15.10 19. po Trójcy Św.		10.30 		
22.10 20. po Trójcy Św.		10.30 	8.30	
29.10 21. po Trójcy Św.		10.30 		
31.10 Pamiętka Reformacji		17.00		

ZAPLANOWANE WYDARZENIA

DATA	GODZ.	WYDARZENIE	MIEJSCE
22.09	17.00	Spotkanie ws. lekcji religii	SCDiD
23.09		Wycieczka rodzinna do Gdańska	
29.09-	13.00	Wycieczka konfirmantów i młodzieży do Niemiec	
7.10		Śniadanie dla kobiet	Toruń
7-8.10		Warsztaty Gospel/koncert (19.00)	SOK/kościół